

CEVAP ANAHTARI - 2

5. SINIF EVSEL ATIKLAR VE GERİ DÖNÜŞÜM - 2

BÖLÜM 1: EŞLEŞTİRME ETKİNLİĞİ

- | | |
|--|--|
| 1 - G (İleri dönüşümün tanımı) | 2 - B (İleri dönüşüm sanat örneği) |
| 3 - E (Yeniden kullanım tanımı) | 4 - J (Yeniden kullanım pratik örneği) |
| 5 - A (Geri dönüşüm asıl ham madde tanımı) | 6 - F (Geri dönüşüm kâğıt hamuru örneği) |
| 7 - I (Geri kazanım ikincil ham madde tanımı) | 8 - D (Geri kazanım tekstil ürünü örneği) |
| 9 - C (Sıfır Atık israfı önleme felsefesi) | 10 - H (Sıfır Atık vizyonu) |

BÖLÜM 2: ATIKLARI DOĞRU KUTUYA GÖNDER!

- 1 - D (Mavi Kâğıt Kutusu):** Kullanılmış defterler, kitaplar, karton kutular güvenle atılır.
- 2 - F (Kutuya Yaklaşması Yasaklılar):** Boya kutuları zehirler, deodorant kutuları patlayarak yangın riski oluşturur.
- 3 - E (Gri Metal Kutusu):** Alüminyum folyo ve konserve kutuları bu kutuya gönderilir.
- 4 - A (ÇÖP / Cam Kutusu Yasaklısı):** Kırık camlar, porselenler ve kristaller geri dönüştürülemeyeceği için çöpe atılmalıdır.
- 5 - C (Kırmızı Tıbbi Atık Kutusu):** Hastane atıkları ve kanlı ürünler özel tıbbi atık kutularına atılarak imha edilir.
- 6 - B (Yeşil Cam Kutusu):** Kırılmamış cam şişeler ve kavanozlar atılır.
- 7 - I (Sarı Plastik Kutusu):** Plastik şişeler, sıvı deterjan kapları sarı plastik kutusuna atılmalıdır.
- 8 - H (Atık Yağ Toplama Kumbarası):** Sızdırmaz kaplarda toplanıp atık yağ kumbaralarına ulaştırılmalıdır.
- 9 - J (Atık Pili Toplama Kutusu):** Toprağa ve suya karışmasını önlemek için özel kutulara atılması gerekir.
- 10 - G (ÇÖP / Mavi Kutu Yasaklısı):** Yağlanmış kâğıtlar fabrikadaki hamurun yapısını tamamen bozduğu için çöpe atılmalıdır.
- 11 - B (Yeşil Cam Kutusu):** Boş parfüm şişesi ve sağlam cam sürahi yeşil kutuya atılır.
- 12 - D (Mavi Kâğıt Kutusu):** Temiz kargo kolileri ve yumurta kartonları kâğıt kutusuna atılır.
- 13 - I (Sarı Plastik Kutusu):** Yıkılmış yoğurt kapları ve pet şişeler sarı kutuya atılır.
- 14 - E (Gri Metal Kutusu):** Metal içecek kapakları, çiviler ve vidalar metal kutusuna gider.
- 15 - C (Kırmızı Tıbbi Atık Kutusu):** Hastanede kullanılan iğneler ve kanlı eldivenler tıbbi atıktır.
- 16 - F (Kutuya Yaklaşması Yasaklılar):** Patlama riski olan böcek ilacı spreylere tehlikelidir, kutuya atılmaz.
- 17 - G (ÇÖP / Mavi Kutu Yasaklısı):** İçi plastik kaplı kâğıt kahve bardakları kâğıt hamurunu bozar.
- 18 - A (ÇÖP / Cam Kutusu Yasaklısı):** Borcam ve ampuller farklı yapıda oldukları için cam kutusuna atılamaz.
- 19 - J (Atık Pili Toplama Kutusu):** Akmış oyuncak pilleri ve bozuk bataryalar zehirlidir.
- 20 - H (Atık Yağ Toplama Kumbarası):** Mutfakta tavada kalan yanık sıvı yağlar suları kirlilememelidir.

CEVAP ANAHTARI - 2

5. SINIF EVSEL ATIKLAR VE GERİ DÖNÜŞÜM - 2

BÖLÜM 3: SİNSİ ATIKLAR

- | | |
|---|--|
| 1 - B (Hijyenik değiller, bakteri üretirler) | 2 - D (Üzerindeki yağlar kâğıt hamurunu bozar) |
| 3 - F (İçerdikleri kimyasallar diğerlerini zehirler) | 4 - A (Basınçlı gaz patlama/yangın riski) |
| 5 - J (İnsan sağlığına zararlı, özel kutu şart) | 6 - E (Ağır metaller toprağı/suyu zehirler) |
| 7 - C (Mumlu kaplamalar kâğıt hamurunu bozar) | 8 - G (Standart ambalaj camından farklı yapılar) |
| 9 - H (İkincil ham madde değeri taşımazlar, çöp) | 10 - I (Lavaboya dökülürse temiz suları kirletir) |

BÖLÜM 4: SENARYO - ZEYNEP VE KÂMİL'İN GERİ DÖNÜŞÜM TEMİZLİĞİ

Cevap 1: Zeynep'in ayırdığı atıklardan sadece kullanılmış okul defteri mavi kâğıt kutusuna güvenle atılabilir. Kalan diğer üç atık, görünüşleri aldatıcı olsa da geri dönüştürülemeyen sinsî atıklardır ve ilgili kutulara atılmaları yasaktır.

Cevap 2: Deodorant kutularının içi boşalmış gibi görünse de içlerinde her zaman basınçlı gaz bulunur. Zeynep bu kutuyu metal atıklara karıştırırsa, atıklar fabrikada preslenip ezilirken bu gaz sıkışarak büyük bir gürültüyle patlar ve ciddi bir yangın ya da yaralanma riski oluşturur.

Cevap 3: Kullanılmış okul defterleri geri dönüştürülebilir. Ancak yağlı pizza kutuları geri dönüştürülemez; çünkü kâğıtlar fabrikada suyla eritilerek hamur hâline getirilirken üzerlerindeki yağ ve soslar kâğıt hamurunun kimyasını ve yapısını tamamen bozar.

Cevap 4: Kırık camlar, porselenler ve kristaller yapıları gereği yeşil cam kutusuna atılamazlar. Geri dönüştürülmesi imkânsız olan ve kullanılmayan bu tarz atık maddeler doğrudan "çöp" (geri dönüştürülemeyen atık) olarak değerlendirilmeli ve normal çöp kutusuna atılmalıdır.

Cevap 5: Kâmil'in "Malzeme Aldatmacası" kuralı; bir atığın sadece neyden yapıldığına değil, içeriğine ve durumuna bakılması gerektiğidir. Deodorant kutusu metaldir ama gazı yüzünden atılamaz; pizza kutusu kâğıttır ama yağı yüzünden atılamaz. Sadece malzemeye bakmak bizi geri dönüşüm tuzaklarına düşürür.

CEVAP ANAHTARI - 2

5. SINIF EVSEL ATIKLAR VE GERİ DÖNÜŞÜM - 2

BÖLÜM 5: GRAFİK YORUMLAMA - ENERJİ TASARRUFU

Cevap 1: Bu çok yanlış bir bakış açısıdır. Geri dönüşümün tek amacı enerji tasarrufu sağlamak değildir. Camı geri dönüştürerek camın kendi "orijinal ham maddesini" (kum vb.) koruruz. Ayrıca cam atıklar doğada binlerce yıl yok olmaz; geri dönüşüm toprağın temiz kalmasını sağlar.

Cevap 2: Kâğıt israfı sadece ağaçların yok olması değildir. Grafikte görüldüğü gibi kâğıt (4.1 milyon Kwh) devasa enerji tasarrufu sağlar. Kâğıtları çöpe attığımızda, onları sıfırdan üretmek için fabrikalarda harcanacak elektrik ve enerjiyi de çöpe atmış, ülkenin enerji kaynaklarını israf etmiş oluruz.

Cevap 3: Plastikleri geri dönüştürmek harika enerji tasarrufu sağlasa da, toplama ve eritme süreçleri de enerji harcar. Eğer biz tek kullanımlık plastik şişe yerine matara kullanarak atığı kaynağında "önlensek", geri dönüştürmeye gerek kalmaz ve doğayı %100 oranında korumuş oluruz.

Cevap 4: 642.000 Kwh, düşük gibi görünse de devasa bir enerjidir. Yeni metal üretmek için dağların kazılması ve doğanın tahrip edilmesi gerekir. Metalleri geri dönüştürmek, hem bu enerjiden tasarruf etmemizi sağlar hem de doğanın madencilik faaliyetleriyle tahrip edilmesini önler.

Cevap 5: Grafikte en yüksek iki sütun açık ara "Plastik" ve "Kâğıt" atıklara aittir. Bu yüzden sokaklara sarı ve mavi kutuları çoğaltırdım. Bu iki maddenin geri dönüşümü artarsa, petrolden ve ağaçlardan tasarruf edilirken devasa boyutlarda elektrik tasarrufu elde edilerek ekonomiye en büyük katkı sağlanır.